Allah'ın 99 güzel adı

ESMA-ÜL HÜSNA

ÖNSÖZ

Yüce Allah'ın Esmâ-ül Hüsnâ'sı Allah'ın güzel adları olarak anılan 99 isimden başka din, edebiyat ve ahlâk kitaplarında anılan ve Türk dilinde kullanılan daha birçok isimleri vardır. Bunlar: Tanrı, Yaratan, Sani-î Kâinat, Cenabı Hak, Rab, Mevlâ vs.'dir. Arapça'da O'nun vasıflarını anlatan, tanıtan daha 40 kadar isim sayılmaktadır. Biz bu eserimizde Allah'ı tanıtmaya, O'nu kavramaya, O'na yaklaşmaya çalıştık. O'nu tanımak, O'nu kavramak biz aciz kulların aklına sığabilecek bir şey değildir, fakat O yüce varlığın bize verdiği bu akıl denen mucize ile bu işe gönül koyduk ve elimizden geldiğince çaba gösterdik. Ulu Allah'ım, Sen her türlü övülmeye değersin. Bize ecir ve sabır ihsan eyle. Bizi doğru yolundan ayırma. İyi ve güzel işler ve eserler vermek için güçlendir. Kusur ve noksanlarımızı bağışla. Sen Rahman ve Rahimsin... Amin...

DERLEYEN:
Fatma Şule Yetiş

EL EKBER cc.

O vardır, ondan gayrı var olanlar onun yaratığıdır.

O, gerçek varlıktır; ebedî varlık ona özgedir. "Allah" adı Allah'ın adlarının en ilki, en ulusu, en büyüğü, en güzelidir. "Allah" adı sadece ve yalnızca ona mahsustur. Ondan gayrı hiçbir varlık bu ada ulaşamaz. Çünkü o bütün varlıkları yaratandır.

ER RAHÎM cc.

Ulu Allah rahman ve rahimdir; Mü'minlere rahmet edici, affedici ve bağışlayıcıdır. Ulu Allah'ın kullarına karşı bu sevgi ve rahmet dolu vasfı dünyada ve Kalkım (Kıyamet) gününde görünür.

"Rahim" sevgi dolu bir davranışla esirgemek, korumaktır.

ER RAHMAN cc.

"Rahman" Yüce Allah'ın bir sıfatı ve bu vasıflarıyla bir ismidir. Rahman olan o yücelerin yücesi bütün yaratıkların dünyada rızıklarını sağlar, onlara bol ihsanlarda ve bağışlarda bulunur. Fatihâ Sûresi'nde başta sayılan bir vasfıdır. Rahman rahmetler sahibi demek olup yaratıklara dünyada bol nimetler yağdıran ve ahirette de onlara rahmet edecek olandır.

EL GANÎ cc.

Yüce Allah mutlak bir ganîdir. Ganî varlıklı, zengin ve hiç kimseye muhtaç olmayandır.

EL MUGNÎ cc.

Yüce Allah bol nimetleri ile zengin kılıcıdır. Dünyaya bolluk ve zenginlik O'ndan gelir. İnsanlar bu zenginliklerden yararlanırlar.

EL MÂNÎ cc.

Yüce Allah yarattığı şeylerin bozulması, harap olması ve tükenmesine mani olucu sebepler yaratmıştır. Ulu Allah yüce bir önleyicidir. Bunun en güzel misali tohum ve çekirdeklerde görülür. Çekirdeğin kabuğu içinde sakladığı cevherin bozulup harap olmasını önler.

EDDARÛ ENNÂFİ cc.

Yüce Allah fayda ve şifa sağlayan bir varlıktır. Faydalı işler yapanları da sever. Kuran'ın Bakara Sûresi'nde buyuruluyor ki, "Kim ki gönlünün istemi ile hayır işlerse şüphesiz Allah mükâfatını ihsan edicidir ve işlenen iyiliği bilen sahibidir."

EL MÜHEYMÎN cc.

Ulu Allah'ın bu şerefli sıfatı insanların kalplerini korkudan koruyor ve tüm kullarını ve yaratıklarını gözeten ve onların haklarını koruyandır.

EL MÛ'MÎN cc.

Ulu Allah iyi kullarını zulüm ve azaptan uzak olmalarının sağlayıcısıdır. İyilerin nefislerini kötülükten ve sıkıntıdan ve acıdan uzak olacaktır. Peygamberlerin getirdiği ilâhi düsturlar, mukaddes kitaplarda bildirilen iyiliklerin sonsuza kadar korunacağı bildirilmiştir. İyilere iyilikler sağlanmıştır. Kalp bundan emin olmalıdır. Çünkü Ulu Allah en iyi güvenilir, en emniyet edilir varlıktır.

ES SELÂM cc.

Ulu Allah her türlü ayıp, kusur ve noksandan arınmış, mukaddes bir varlıktır. Sonradan oluştan, davranışları kötülükten uzaktır. Dünyada ve Cennet'te iyileri barışıma, selâmete ulaştırıcı ve onları her türlü korku ve endişeden uzaklaştırıcıdır.

EL KUDDÛS cc

Kuddûs, soyluluk ve mukaddesliğin simgesidir. Yüceliğe yaraşmayan her türlü duygu ve davranışlardan arınmıştır. Büyülenmek, kibir, böbürlenmek yanlış ve kötü davranış veya aşırı duygulardan arı, üstün, temiz, yüce ve tam. Bütün ayıplardan ve noksanlardan arınmış bir kutsallık. Mukaddeslik sadece kendisine hastır.

EL MELÎK cc.

Melik, göklerin, yerin ve bütün varlıkların Tanrı'sı, sahibi ve hükümdarı oluşunu anlatır. Aslında Ulu Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Halbuki her varlık ona muhtaçtır, O'nun hükmünün, O'nun adaletinin ve O'nun yargısının altındadır. Kuran'ın Halid Sûresi'nde "Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur" buyuruluyor.

EL BARÎ cc.

Bari Ulu Allah'ın yaratıcılık vasfıdır. O bütün varlıkları yoktan var ederken örneksiz ve misalsiz her şeyi bir güzellik ve düzen içinde yarattı. Kul, nasıl ve niçin yaratıldığının sebebini düşünmeli ve yaşayışının yolunu gerçek maksada yöneltmelidir.

EL HÂLÎK cc.

Ulu Allah'ın yaratıcı vasfıdır; evreni ve evren içinde bulunan canlı ve cansız her şeyi yoktan var edicidir. Yoktan var edicilik yalnız Allah'a mahsustur.

EL MÜTEKEBBİR cc.

Bütün evrenler, bütün yaratıklar karşısında yalnız O ululuk, Yücelik, Büyüklük sahibidir. Her türlü övgünün üstündedir. Onun ululuk ve yüceliği hiçbir söz veya düşünce ile anlatılamaz. Hiçbir şey, hiçbir canlı veya cansız bu sıfatla sıfatlanamaz. Kul bu nurdan anlamalıdır ki büyüklük sadece Allah'a mahsustur. Servet, ziynet, iktidar, hırs vs. içinde yüzen kimse büyüklük taslamaya kalkarsa bu boş bir övgüdür.

EL CEBBÂR cc.

Ulu Allah bütün yaratıklarının, kendilerine verdiği düzene uyarak davranmalarını zorunlu kılmıştır. İstediğini mutlak yapar, dilediğini işler. Evrende hiçbir şey O'nun gösterdiği düzenin dışına çıkamaz. O'nun kudreti dış etkilerden ve zorunluluklardan uzaktır. Bütün yaratıklar O'nun kudreti ve eşsiz düzeni içinde davranışa mecburdurlar.

EL AZÎZ cc.

Ulu Allah kudretli, izzetli, nurludur. Yarattıklarının dostu ve koruyucusudur. Manevi kudret ve kuvvet sahibidir. Asla yenilmez, daima yenendir. "Ol" deyince olur. Bu O'nun yalnız kendisinde bulunan bir kudrettir, genişliği karşısında akıl durur.

EL REZZÂK cc.

Ulu Allah'ın yüksek vasıflarından biri de bütün yaratıkların beslenmesi için gereken rızıkları yaratması, bunları bol bol vermesidir. İnsanların rızıkları yemek, içmek gibi beslenmeye dayandığı gibi, onların kalplerinin, gözlerinin, kafalarının ve ruhlarının da beslenmeye ihtiyaçları vardır.

EL VEHHÂB cc.

Ulu Allah bol bol veren, bağışlayandır; gerek insanlara, gerek hayvanlara ve bitkilere bolluk vermiştir. O'nun bolluk hazineleri, tükenmez; O karşılık beklemeden bol bol nimetlerini verir, ihsan eder.

EL KAHHÂR cc.

Ulu Allah bütün yaratıklar üzerinde kudret sahibidir. Onları dilediği yöne yöneltir.

EL GAFFÂR cc.

Ulu Allah kullarının günahlarını bağışlayıcıdır; onların yanlış davranışlarını örter, gizler, affeder, bağışlar. Bu ne büyüklüktür.

EL MUSAVVÎR cc.

Musavvîr Ulu Allah'ın insanları, hayvanları, bitkileri ve diğer varlıkları biçim biçim ve güzel bir şekilde yaratmasıdır.

ER RÂFİ cc.

Yüce Allah yükseltici, kaldırıcı, yüceltici-dir. Kalplerinde ileriye ve yükselmeye karşı hasret duyanları yükseltir.

EL HAFÎD cc.

Ulu Allah koruyucu ve inananları ve iyilik yapanları mutluluğa yükselticidir.

EL BÂSİT cc.

Ulu Allah açıcı ve yayıcıdır. Dilediği kulunun kaderinin önüne nurlu yollar açar, kısmetini genişletir. Bazen insanların ardında bir kapı kapanır, önünde bir altın kapı açılır.

EL KÂBID cc.

Ulu Tanrı alan, veren ve yayandır. İnsanların ruhlarını verir ve alır.

EL ÂLİM cc

Ulu Allah her şeyi genişliği ve derinliği ile bilendir. O her şeyin önünü ve sonunu, gizlisini, açığını, içini ve dışını iyice bilir.

EL FETTÂH cc.

Ulu Tanrı kullarının önüne kapılar açıcıdır; hazinelerinin kapısını açmıştır. Bu hazineler manevi ve maddi hazinelerdir.

EL ADL cc.

Yargı ve adalet Yüce Allah'ındır. Evrende bütün yaratıklar bir düzen, bir adalet üzere yaratılmışlardır.

EL HÂKEM cc.

Allah iyiler ve kötüler üzerinde hükmedicidir. Yüce Allah bütün varlıklara "Ol!.." demiş, onları yaratmış ve onlara kendi yüce hükmü ile bir hareket, bir hayat ve onların seyrine göre kanunlar hükmetmiş, kader vermiştir. Yüce Allah'ın hükmü, kanunu ve verdiği kader değiştirilemez. Ancak insanlara da dar bir irade vermiştir ki onlar bu irade ile davranırlar ve kendilerini iyilik veya kötülüğe yöneltirler.

EL BÂSIR cc.

Ulu Allah her şeyi görücüdür. İnsanların gizli, açık bütün davranışlarını görür. Hiçbir hareket O'nun görüşünden uzak kalamaz.

ES SEMÎ cc.

Ulu Tanrı her şeyi işiticidir. O fısıldaşmaları, hatta karıncanın ayak sesini bile işitir. Allah'a yönelip kalpten yakaranları duyar ve onlara iyi dileklerini ihsan eder. Dua edenlerin dualarını işitir ve dualarını yerine getirir.

EL MÜZÎL cc.

Ulu Tanrı kötülüğü sevmez, kötüleri alçaltır, iyileri de aziz eder, değerlendirir. Ahlâksızlık, bilgisizlik, isyan; mukaddes emirlere karşı gelmek en kötü haldir. Zulm edenler, haksız ve adaletsiz hareket edenler cezalandırılır.

EL MUİZZ cc.

Ulu Allah inananları, kulluk edenleri türlü nimetleri ile aziz edici ve yükselticidir. İyileri şereflendirir. Kötüleri de yoksul kılar ve alçaltır. Gerçek inananlar kötülüklerden korunmalı, içlerinde uyanan kötü duyguları yenmelidirler.

EL EHAD cc.

Allah'ın bu yüce adı O'nun bir ve tek olduğunu ve O'ndan başka bir yüce varlığın bulunmadığını açıkça ortaya koyar. O'nun eşi yoktur, doğmamıştır ve doğurmamıştır.

EL LÂTİF cc.

Yüce Allah çok lûtuf ve ihsan edicidir. Yarattığı bütün varlıklara bir düzen, inceiik, güzellik vermiştir. Bütün canlılara yaşayabilmelerini sağlamak için gereken şartları bol bol göndermiştir.

EL HALÎM cc.

Yüce Allah'a kullarının suçları, günahları, isyanları, kötü davranışları sırasında onları hemen cezalandıracağı yerde sabırla, temkinle izler. Onlara karşı ne öfkelenir ve ne de kızar. Yüce Tanrı'nın her şeye kudreti vardır ve onları cezalandırmayı geciktirir. Onların tövbesini, kendi günahlarının bağışlanmasının temenni etmelerini bekler. Kullarının, "Ya Rab, günahlarımı affet, beni kötülük yapmaktan alıkoy, beni kötü yollara düşürme" demeleri iyiliğe yönelen bir davranışlarıdır.

EL AZÎM cc.

Allah çok büyük, çok yüce ve çok uludur. İnsan aklı ve insan hayâli Ulu Allah'ın büyüklüğüne bir örnek, yüceliğine bir ölçü bulma yeteneğinden yoksundur.

EL GAFÛR cc.

Ulu Allah çok merhamet eden kullarının günahlarını affedendir. Suçları bağışlayan, yargılayandır. Ulu Gafûr'dur, yani affetmenin kemalindedir. Kötülük yaptığını, günah işlediğini hisseden kul, O yüce varlığa dönüp bütün kalbi ile af edilmesini dilerse bu dilek kabul edilir.

EŞŞEKÛR cc.

İyilik iyilikle karşılanır. İyilik yapan iyilik bulur. Güzel bir Türk atasözü vardır: "İyilik yap denize at, balık bilmezse Cenabı Hakk bilir."

EL ALÎYY cc.

Yüce Allah en üstün güçtür. Rütbelerin en yükseği O'nundur. O'ndan üstün rütbe yoktur. O en büyük şan ve şerefin sahibidir.

EL KEBÎR cc.

Ulu Allah büyüklerin büyüğü, yücelerin yücesi, ulların ulusudur. Allah'ın ululuğu yücelişlerin yücelişliğinde bulunmaktadır. O'nun büyüklüğü, evreni yaratmış olması, hayatı var etmesi ile ortaya çıkar. Ezelden sonsuza var olması, kemalinin alâmeti ve göstergesidir.

EL HÂFIZ cc.

Yüce Allah esirgeyici ve koruyucudur. Yerde ve gökte her ne varsa O'nun koruyuculuğu altındadır.

EL MUKÎYYT cc.

Ulu Allah yarattığı canlıların hayatlarını sürdürmesi için gereken bütün imkânları da yaratmıştır.

EL HASÎP cc.

Ulu Allah hesap ve ölçüyü bilendir. Bütün evren ve bütün canlılar ince bir hesap üzerine kurulmuştur. Dünyalar, yıldızlar ve güneşler bir hesapla devretmektedir. Evrenin saati ince bir hesap ile işlemektedir. O yüce bir mimar ve yüce bir mühendistir. Herkesin iyilik ve kötülükleri gözlenmekte ve hesabı tutulmaktadır.

EL CELÎL cc.

Yüce Allah'ın şan ve şerefi yücedir. Heybetlidir. Bütün varlıkların hakimi O'dur. Allah her şeyi yapmaya ve yaratmaya kudretlidir. Allah'ın Celil sıfatı O'nun kemaline, olgunluğuna ve kudretine delâlet eder.

EL KERÎM cc.

Yüce Allah her şeyin iyisi, güzeli ve faydalısını ikram etmiştir. Bu Yüce Allah'ın çömertliğinden, bol nimet verişinin bir yönüdür. Bize güzel bir dünya verdi ve dünyayı güzelliklerle donattı.

ERBÂKİP cc.

Ulu Tanrı yarattıklarını daima görüp denetler. Onların doğru ve gerçeklerine uygun hareket edip etmediklerini gözetler. O, yüce bir varlık, koruyucu ve gözetim sahibidir.

EL MUCÎP cc.

Ulu Tanrı yardım isteyenlere koşar. İyilik dileyenlerin dileklerini yerine getirir. Dualarını kabul eder, kullarının duyacakları ihtiyaçları önceden sezerek rızıklandırır ve nimetler verir.

EL YÂSÎ cc.

Bolluklar O'ndan, genişlikler O'ndan, enginlikler O'ndandır. Ulu Tanrı'nın verdiği nimetlerin bolluğunun haddi ve sınırı yoktur. İnsanlara bol bol ihsan eder. O'nun verişleri tükenmez. Verdiği rızıklar bütün canlılara yaygındır. Yüce Allah'ın bilgisi de, kudreti de engin, geniş ve sonsuzdur.

EL HÂKÎM cc.

Ulu Tanrı hikmet sahibidir. Hikmet gerçeklerin, düşüncelerin ve duyguların felsefesidir. Ezelden sonsuzluğa kadar varlığın gerçeğini bilir. Evrende bütün varlıkların yaratılışını ve sebebini bilir. Ne yarattı ise sebepli, güzel, ahenkli olarak ortaya koyuşunda, güneşin ışıklarının aydınlığı, sıcaklığı ve canlılara hayat verişinde, yağmurların yağışında, bitkilerin yeşermesinde, dünyanın güzelliğinde, yıldızlarda ve yıldızların ötesinde gizli bir hikmet vardır.

EL VEDÛD cc.

Ulu Tanrı şefkat ve sevgi doludur. Bütün varlıklara dost ve yakındır. Ulu Allah evrenleri yaratırken yüce bir mimar olarak hepsine güzellikler kattı ve her bir eseri bizim için sevgi ile bezedi. Sevgi, bütün kâinatın ve bütün canlıların mayasıdır. Her varlık birbirine karşı çekimli ve eğilimlidir. Gözlerimizi bütün varlıklara çevirirsek hepsinin bir ahenk, bir Allah habercisi ve birbirine bağlılık ve çekim içinde döndüğünü ve seyrettiğini görürüz.

EL MECÎD cc.

Ulu Allah yüce, şerefli, yüksek ve bol veren, nimetleri bol ihsan edendir. Bütün varlıklar göz önüne alınırsa, hepsi bir şeref kaynağıdır. İndirdiği kitaplar şerefli iyiliklerle doludur. Mukaddestir. Hikmetlerle zengindir.

EL BÂÎS cc.

Yüce Allah bütün varlıkların yaratılmasına sebep olmuştur. Devamlı olarak yeniden yaratır. Yoktan var eder. Cansızlara can verir. Ölüleri diriltir. Peygamberler göndererek bütün insanların doğruya, iyiye ve güzele yönelmelerini sağlar.

EŞŞEHÎD cc.

Ulu Allah'ın bilgisinden asla hiçbir şeyin noksanı kalmaz ve kaybolmaz. Her şey O'nun bilgisinin içindedir. O, her şeyi görür ve her şey O'nun gözlemesi altındadır. Evrenin seyrinden, insanların işlerinden, davranışlarından, düşünüşlerinden haberdardır.

EL HÂKK cc.

Yüce Allah'ın varlığı ezelden sonsuza ulaşır. Gerçeğin kendisidir. Vardır ve var olacaktır. O, bütün varlıkların gerçeği ve doğrusudur. Bütün varlıklar üzerine hâkim ve adaletin tecellisidir. Bütün yaptıkları ve yapacakları doğruluk, iyilik ve güzellik üzerinedir.

EL VEKÎL cc.

Ulu Tanrı bütün kullarının güveneceği yüce varlıktır. O'na bağlanan bütün işleri esenliğe ulaştırır.

EL KAVÎ cc.

Yüce Allah kuvvetli ve kudretlidir. O'ndan daha güçlü hiçbir şey yoktur.

EL METÎN cc.

Yüce Allah en sağlam, en metin ve kudretli, güvenilir bir varlıktır. Kararından ve sözünden dönmez. İnsanın bu yüce isimden alacağı ders şudur: İnandıklarına kuvvetle sarılmak, düşüncelerinde azimli ve sabırlı olmak.

EL VELÎYY cc.

Ulu Tanrı bütün yaratıklarının yardımcısıdır. Bütün gerçekleri bilen ve her varlığı sevgiyle kucaklayan O'dur. Gizli ve açık her şeyin gerçeğine ulaşmıştır. Bütün canlıların koruyucusudur. En doğru yolu gösteren O'dur. Her varlığa sevgi ile davranır.

EL HÂMİD cc.

Sadece Yüce Allah verdiği nimetler ve kısmetler için övülmeye, şükredilmeye ve hamd edilmeye lâyıktır.

EL MUHSÎ cc.

Yüce Allah bütün varlıkların seyrini ve bütün insanların işlediklerini sayan ve bunların hesabını bilendir. Alemde hiçbir şey O'na gizli değildir. İnsanların iyiliklerini, ibadetlerini ve günahlarını sayar ve bunları saklar.

EL MÜBDÎ cc.

Ulu Tanrı hiçbir benzeri ve emsali yokken her şeyi, bütün varlıkları ve canlıları yaratmıştır. Bütün varlıklar yaratılmadan önce evrende bunların bir örneği yoktu. O en yüksek sanatkâr en yüce yaratıcıdır.

EL MÛID cc.

Ulu Tanrı, yardımcı, yeniden hayat verici, nezaret edici ve öğreticidir. İnsanlara Kuran'ı göndermiş, içinde ibret dolu öğüt dolu misaller vermiştir.

EL MUHYÎ cc.

Yüce Allah bundan canlılara hayat verici bütün kalpleri aydınlatıp canlandırıcıdır. İman edenlerin kalplerini nurla doldurur ve onlara yeni bir hayat sunar.

EL MÛMİT cc.

Yüce Allah bütün canlılara ölüm göndericidir. Kuran'ı Kerim'in Enbeyya Sûresi'nde buyuruluyor ki, "Biz hiçbir insana ölümsüzlük vermedik. Her nefis ölümü tadacaktır." Âli İmran Sûresi'nde de, "Hiçbir kimse Allah'ın izni olmadan can veremez. Herkesin ömrü sınırlı olarak kaydedilmiştir."

EL HÂYY cc.

Ulu Tanrı ezelden ebede kadar bir hayat sahibidir. O daima canlı, daima yaratan ve daima her şeyi yapmaya kudreti olan ve daima yeniden hayat verendir. Kendisi asla ölmez ve hiçbir zaman da canlılığı ve kudreti eksilmez. Bütün varlıklara canlılığını veren, bitki, hayvan ve insanlara hayat veren O'dur.

EL KAYYÛM cc.

Ezelden beri kendiliğinden mevcut olduğu gibi her yarattığının varlığı O'nunla kâim ve O'nunla dâimdir. Bütün varlıklar O'nunla bulunmaya devam eder. Evrendeki bütün yaratıkların bulunan seyri O'na bağlıdır. Mevcut olan kuvveti O'ndan gelmektedir. Varlığın kaynağı O, hayatın kaynağı O'dur. Yüce Allah bütün varlıklarla beraberdir.

EL VÂCİD cc

Yüce Allah bütün varlıkları vücuda getiren, bütün nimet ve zenginlikleri yaratandır. İnsan evrene gözlerini çevirse hârika şeylerin yaratıldığını görerek hayran kalır.

EL MACİD cc.

Yüce Allah'ın bu isminde O'nun yüceliği, azizliği, yüksekliği ve şerefliliği bulunmaktadır.

EL VAHÎD cc.

Ulu Allah birdir. Tektir. Eşi ve ortağı, yardımcısı ve benzeri yoktur. Kuran'ın 28. Sûresi'nde deniliyor ki, "O'ndan başka tapılacak yoktur. Her şey fânidir, helâk olacaktır. Ancak O bâkîdir. Hükûm ve kudret O'nundur."

ES SAMED cc.

Yüce Allah'ın bu ismi kendisinin hiçbir şeye, hiçbir kimseye, hiçbir kudrete muhtaç olmayıp bütün varlıkların ve bütün insanların kendisine muhtaç olduğunu anlatır.

EL KAÂDÎR cc.

Her şeyi yapmaya ve yaratmaya kudreti olan bu kudret mutlak olan Yüce Allah'ındır. Bir şeyi yapmak ve yaratmak istediği zaman O'nun "OI!" demesi yeter.

EL MUKTEDÎR cc.

Yüce Allah her şeyi yapabilir. Güçlü, kuvvetli ve kudretlidir. Her şeyi yeniden yarattığı gibi, yarattıklarına yüklediği görevleri yerine getirmeleri için onlara kuvvet vermiştir. Tohuma çatlama, büyüme ve olgunlaşma gücü vermiştir. İnsana, yaşama, gıdasını sağlama, yeni şeyler icat etme, araştırma ve inanma gücü vermiştir.

EL MUKADDÎM cc.

Yüce Allah'ın kendini her şeyden önce her şeyin üstünde olduğu gibi birçok varlıkları öne geçirmiş, geriye almış ve üstün kılmıştır. Evrende hiçbir cins bir diğerine benzemez ve eşit değildir. Ulu Tanrı güneşi, ay ve yıldızlara üstün kılmıştır. İnsan da bütün hayvanlardan daha mükemmel ve daha üstündür. İnsanın bu yüce isimden alacağı ders kendisinden küçüklere ve aşağıdakilere sevgi göstermek ve onlara halîm ve şefkatle davranmak ve yukarıdakileri saymaktır.

EL MUAHHÎR cc.

Yüce Allah yarattıklarının bazılarını öne almış, bazılarını geciktirmiştir. Öne almakla üstün tutulmaya lâyık olanları başa almış değerlendirmiş, yükseltmiş, geri bırakılmak, geciktirilmek, oluşumlarını geciktirmiştir.

EL EVVEL cc.

Yüce Allah her şeyin, her varlığın evveli, ilki ve başıdır.

EL AHÎR cc.

Yüce Allah'ın sonu yoktur. Bâkîdir. Var olacaktır. O'ndan başka her şey fânidir. Ölümlüdür.

EZZÂHÎR cc.

Yüce Allah bütün sıfatları, ,bütün yaratıkları ve yüce sanatı ile görülmektedir. Her şeyde, her varlıkta, her âlemde görünen O'dur. Kuran'ın Bakara Sûresi'nde, "Hangi tarafa dönerseniz Allah'ın yüzünü görürsünüz" buyuruluyor.

EL BÂTIN cc.

Yüce Allah bütün varlığın içinde, ötesinde ve derinliğindedir ki O'nu bütün duygularınızla görmek, anlamak ve kavramak mümkün değildir. O varlığı ve cevheri ile gizli bir sırdır. Allah'ı tanımak insan akıl ve gücünün yetmeyeceği kadar esrar dolu, hayâlimizin erişemeyeceği kadar yüce bir varlıktır.

EL VÂLİ cc.

En yüksek makam Yüce Allah'ındır. Bütün varlıklar yerde ve gökte ne varsa O'nundur ve onları dilediği gibi yönetir. Kâf Sûresi'nde buyuruluyor ki, "İnsanların O'ndan başka sahibi ve yardımcıları yoktur. Hükmüne hiç kimseyi karıştırmaz" Mülk Sûresi'nde de "Türlü göklerle yerin hükümranlığı Allah'ındır."

EL MUTEÂLÎ cc.

En yüksek yüce olan O'dur.

EL BERR cc.

Yüce Allah bütün nimetleri bol bol ihsan edendir. Bir karşılık beklemeden nimet ve bereket sağlar. Her iyilik ve her yardım O'ndan gelir. Göklerden yağmurları yağdırır. Onunla bitkiler yetişir. Bitkiler bol bol ürünler verir. Bunlardan hayvanlar ve insanlar gıdalarını alırlar. Işığı bol, sevgisi bol, yaradışı boldur.

ETTEVVÂB cc.

Yüce Allah kullarının tövbelerini kabul edicidir. Kuran'ı Kerim'in Nisa Sûresi'nde buyuruluyor ki, "Allah bilgisizlik yüzünden kötülük işlemiş sonra çabucak tövbe etmiş olanların pişmanlığını kabul eder"

EL MÛNTAKÎM cc.

Ulu Allah suç işleyenleri, azgınları, kötülük yapanları ve bunlardan pişmanlık duymayanları cezalandırır.

ELÂÜEÛV cc.

Yüce Allah kötülük yapıp pişman olanları ve kendisinden af dileyenleri bağışlar. Kuran'ın Maide Sûresi'nde buyuruluyor ki, "Yaptığı kötülük ve zulümlerden pişman ola-

rak tövbe edenlerin ve hallerini düzeltenlerin tövbelerini Allah kabul edecektir. Allah yargılayıcı ve affedicidir."

ERRAÛF cc.

Ulu Allah çok acıyan, merhamet edendir. Kullarına karşı sevgi ve şefkat doludur.

MALİKÜLMÜLK cc.

Yüce Allah bütün varlıkların sahibi ve malikidir. Mülkünü dilediği gibi kullanır. Ulu Allah insana vücudunu mülk olarak vermiştir. Kalbini, kafasını ve bütün uzuvlarını dilediği gibi kullanır.

ZULCELÂL cc.

Yüce Allah'ın bu ismi O'nun büyüklük, izzet ve heybet sahibi olduğunu gösterir. Aynı zamanda kötülükleri şiddetle kahrına uğratır.

EL İKRÂM cc.

Yüce Allah büyük kerem sahibidir. İnsana değer vererek ona sonsuz ikram ve inayetlerde bulunur. Ulu Allah mükemmel bir yaratığı olan insana hesapsız bağışlarda bulunmuştur. Kuran'ın İsra Sûresi'nde, "Biz, Adem oğlunu kerem sahibi ve şerefli kıldık" buyuruluyor.

EL MUKSİD cc.

Yüce Allah daima adaleti sever ve adaletle hareket eder. Adalet hak sahibine hakkını vermek, kimseye haksızlık etmemektir. Kuran'ı Kerim'in Bakara Sûresi'nde buyuruluyor ki, "Ulu Allah hakkı ve adaleti yerine getireni korur ve ona uyana rahmet eder."

EL CÂMİ cc.

Yüce Allah bütün faziletlerin kendisinde toplandığı mukaddes bir varlıktır. Kendisi derleyip toplayıcıdır. Kalkım Günü'nde (Kıyamet) bütün insanları Mahşer yerinde toplayacaktır. Yüce Allah birbiri ile bağdaşan uzuvları toplayarak bir insan yaratmıştır.

ENNÛR cc.

Yüce Allah nurun kendisidir. Mukaddes bir aydınlıktır. Her türlü karanlığın ve zulmetin mesnedidir. Yüce Allah ışığın ve aydınlığın da kaynağı ve yaratıcısıdır. Nur maddi ve manevi olarak yayılır. Birisi güneşlerden yayılan ışıktır, gözle görülür. Bu nur bütün dünyayı aydınlatır. Çiçeklerin bütün renklerini besler ve gösterir. Gözlerimizin önüne aydınlık yollar açar. Manevi nur insanın zekâsını, kalbini ve ruhunu aydınlatan bir ışıktır.

EL HÂDİ cc.

Yüce Allah hidayete erdirici, doğru yol gösterici ve aydınlığın felâh vericisidir. Kuran'ın Zümer Sûresi'nde buyuruluyor ki, "Ol kimseye ki Allah hidayet ede, onu saptıracak yoktur. İşte Allah doğru yol ve felâh vericidir."

EL BEDİÎ cc.

Yüce Allah daha önceleri eşi, örneği ve benzeri olmayan şeyler yaratmıştır. Nadide güzel ve hayranlık yaratan şeylerin halk edicisidir. Kendisinin de rengi ve kudretlerinin bir eşi yoktur. Evrene bakılırsa Ulu Tanrı'nın hiç yoktan yarattığı şeyler karşısında hepsi birer hayranlık yaratır.

EL BÂKÎ cc.

Yüce Allah ebedi, sonu olmayan, ölmez bir varlıktır. Bütün varlıklar, bütün yaratıklar fena bulduktan sonra Ulu Tanrı sonsuza dek var olacaktır. Kulun bu yüce isimden alacağı ders: Kendisinin ölümlü olduğunu bilerek kendisine verilen hayatın değerini kavramaktır.

EL BÂRİZ cc.

Bütün varlıklar, bütün âlemler son bulduktan, bütün insanlar öldükten sonra her şey O'na dönücüdür. Kuran'ın Hadîd Sûresi'nde, "Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır" buyuruluyor. Mal, mülk ve servet ve zenginlik sahibi bazı kimseler bunların sonsuza kadar kendilerinin olacağını sanırlar.

ERREŞÎT cc.

Ulu Tanrı'nın bu ismi her işinde aklın hakimini sağlayan, işlerinde en güzel takdire sahip olan, doğru yolu gösteren, yanlışa sapmayan anlamları gizlidir. Yüce Allah'ın reşit oluşunu yarattığı bütün varlıklarda bir kemal sahibi bulunuşu gösterir. Ayrıca insanlara aydınlık ve doğru yolları gösteren Kuran'ı Kerim de Allah'ın olgunluğunun delilidir.

ES SABÛR cc.

Âli İmran Sûresi'nde, "Ey iman edenler! Sabredin, sebat gösterin, düşmana karşı durun ve Allah'tan sakının. Ancak sabır ederek kurtuluşa erersiniz. "Kuran'ın Şura Sûresi'nde de, "Fazilet ve azim sahibi olanlar sabırlıdırlar" buyuruluyor.

Ulu Allah her işinde sabırlıdır. Yapacağı işlerde acele etmez. Onları yavaş yavaş ve kademe kademe kendi kanunlarına göre sıra ile yapar. Tabiata bu vasfı aşılamıştır. Çiftçi tohumunu eker ve tohumlar yavaş yavaş oluşur. Çiftçi ise sabırla sonbaharı bekler.